

DOI: 10.4467/2391-890XPAH.25.022.23113

Obchody 60-lecia Stowarzyszenia Archiwistów Polskich Oddział w Poznaniu i Dzień Archiwisty, Poznań, 26 września 2025 r.

Stowarzyszenie Archiwistów Polskich Oddział w Poznaniu (dalej SAP OP) i Archiwum Państwowe w Poznaniu (dalej APP) świętowały 26 września 2025 r. 60-lecie powstania Oddziału oraz Dzień Archiwisty, który obchodzony jest od 2019 r. 30 września, w dzień św. Hieronima ze Strydonu – patrona wszystkich archiwistów.

Uroczystości rozpoczęto w APP otwarciem okolicznościowej wystawy „W służbie archiwów i archiwistów”, której autorkami są: Dominika Jarząbek, Katarzyna Zielińska i Grażyna Zaliwska. Wystawa będzie dostępna dla zwiedzających w godzinach pracy w holu APP do końca roku.

Następnie w Bibliotece Kórnickiej Polskiej Akademii Nauk w Pałacu Działyńskich na Starym Rynku w Poznaniu w pięknej Sali Czerwonej prezes SAP OP Elżbieta Rogal po powitaniu wszystkich gości i członków SAP oddała głos Pawłowi Gutowi wiceprezesowi Stowarzyszenia, który wręczył Henrykowi Krystkowi odznakę „Za zasługi dla Stowarzyszenia Archiwistów Polskich” oraz złożył życzenia dalszej owocnej pracy poznańskiemu Oddziałowi.

Jubileusz SAP OP był także okazją, by uhonorować upominkami książkowymi przyjaciół i członków SAP, którzy swą pracą i zaangażowaniem czynnie włączają się we wszelkie działania Oddziału. Obdarowani książkami zostali: Ksiądz Kanonik Roman Dworacki, dyrektor Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu, oraz wieloletni członkowie Oddziału – Małgorzata Kaczmarek, Jolanta Niezborala, Monika Proniewicz, Jan Miłosz i Piotr Klimecki.

Prezes Elżbieta Rogal w prezentacji *W służbie archiwów i archiwistów. 60 lat Stowarzyszenia Archiwistów Polskich Oddział w Poznaniu* przedstawiła historię Oddziału od momentu jego powstania w 1965 r. do chwili obecnej. Mówiła o ludziach, którzy go tworzyli, a także brali udział w pracach SAP w Warszawie. Najwięcej miejsca poświęciła działalności statutowej. Prezentując liczne fotografie, przypomniła spotkania z interesującymi prelegentami, zebrania szkoleniowe, wyjazdy, podczas których zwiedzano inne archiwa i ciekawe miejsca. Nie pominęła także organizowanych przez Oddział wizyt w archiwach zakładowych różnych instytucji Poznania, wśród nich Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (dalej UAM), Urzędu Miasta Poznania, PAN Oddział w Poznaniu czy Archiwach Archidiecezjalnych w Gnieźnie i Poznaniu. Wspomniała o nagrodzie im. Profesora Stanisława Nawrockiego przyznawanej od ośmiu lat przez Wojewodę Wielkopolskiego najlepszym archiwistom wojewódz-

Ilustr. 1. Otwarcie wystawy „W służbie archiwów i archiwistów. 60 lat Stowarzyszenia Archiwistów Polskich Oddział w Poznaniu” w holu Archiwum Państwowego w Poznaniu

fot. Wiktoria Kasińska

twą. Jej laureatami każdego roku zostają członkowie SAP OP. Wspomniała także o pięknej tradycji zapoczątkowanej w 2008 r. a kultywowanej do chwili obecnej. Są to styczniowe spotkania w Archiwum Archidiecezjalnym w Poznaniu, podczas których podsumowuje się miniony rok działalności Oddziału, przedstawia plany na następny i wspólnie śpiewa kolędy. Przypomniała zebranych o obchodach poprzednich jubileuszy, podczas których goszczono władze SAP z Warszawy, organizowano okolicznościowe konferencje, przygotowywano wystawy. Z okazji 45-lecia w 2010 r. odsłonięto tablice w APP upamiętniające profesorów Kazimierza Kaczmarczyka i Stanisława Nawrockiego. Pani Prezes wspomniała o wydawnictwach Oddziału, wśród nich „Biuletynie” – kwartalniku wydawanym w latach 90. ubiegłego wieku – oraz „Poznańskim Roczniku Archiwalno-Historycznym”, który ukazywał się w latach 1993–2013 i początkowo wydawany był przez APP, później także przez SAP OP i Zakład Archiwistyki Instytutu Historii UAM.

Prezes SAP OP zaznaczyła, że w roku 2025 obchodzony jest jubileusz 60-lecia całego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich. Z tej okazji w dniach 12–13 października odbył się w Warszawie Nadzwyczaj-

Ilustr. 2. Jolanta Niezborala podczas prezentacji *Wspomnienie o profesorze Stanisławie Nawrockim* w Sali Czerwonej Pałacu Działyńskich w Poznaniu

fot. Wiktoria Kasińska

ny Zjazd Delegatów, w którym brali udział przedstawiciele środowiska poznańskiego. Podczas uroczystości prezes Andrzej Jabłoński wręczył Krzysztofowi Strykowskiemu i Przemysławowi Wojciechowskiemu odznaki „Za zasługi dla Stowarzyszenia Archiwistów Polskich”, a Janowi Miłoszowi wyróżnienie.

Następnym punktem w programie obchodów jubileuszu i Dnia Archiwisty było wystąpienie Jolanty Niezborala, która zaprezentowała *Wspomnienie o profesorze Stanisławie Nawrockim*. Koleżanka, obok przypomnienia życia Profesora, jego działalności zawodowej w APP i pracy dydaktyczno-naukowej w UAM, podzieliła się ze słuchaczami wspomnieniami o Profesorze – swoim bezpośrednim przełożonym. Podkreśliła, że Profesor zawsze miał czas dla swoich pracowników i bardzo dbał o ich rozwój zawodowy.

W holu Pałacu Działyńskich można było obejrzeć wystawę poświęconą Profesorowi pt. „Historyk. Archiwista. Mentor. W 100-lecie urodzin Profesora Stanisława Nawrockiego”, wcześniej prezentowaną w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu podczas gali wręczenia nagrody Jego imienia oraz później przed gmachem APP.

Ilustr. 3. Goście, archiwiści i członkowie Stowarzyszenia Archiwistów Polskich w Sali Czerwonej Pałacu Działyńskich w Poznaniu podczas uroczystości jubileuszu 60-lecia Stowarzyszenia Archiwistów Polskich Oddział w Poznaniu i Dnia Archiwisty

fot. Wiktoria Kasińska

Elżbieta Rogal podziękowała córkom Profesora – paniom Marii Jolancie Rynarzewskiej i Ewie Potrawiak – za udostępnione na wystawę materiały i wręczyła im przygotowane w APP pudełko z przeznaczeniem na pamiątki po ojcu.

Ostatnim punktem oficjalnej części obchodów była prezentacja prof. UAM dr hab. Grażyny Liczbińskiej *Rodzina jako źródło wiedzy o historycznym Poznaniu, 1830–1930*. Prelegentka, a zarazem kierowniczka projektu, przedstawiła ludzi, którzy w nim uczestniczyli, oraz ogrom wykonanej przez nich pracy. Przekazana liczba 262 764 indywidualnych informacji o mieszkańcach miasta robi wrażenie! Materiałem źródłowym były księgi urodzeń, małżeństw i zgonów poznańskich parafii rzymskokatolickich św. Małgorzaty, św. Marcina, św. Wojciecha, św. Jana i protestanckiej św. Pawła z zasobu APP. Zgromadzone dane przechowywane są w Repozytorium Danych Badawczych UAM – AMUReD. Prelegentka omówiła też możliwości wykorzystania wprowadzonych danych do wielotorowych badań poświęconych mieszkańcom i rodzinie Poznania.

Na zakończenie oficjalnej części uroczystości dyrektor APP Henryk Krystek złożył życzenia dalszych owocnych lat działania SAP OP. Prezes Elżbieta Rogal podziękowała za życzenia i zaprosiła wszystkich na mniej oficjalne świętowanie jubileuszu, na którym nie mogło zabraknąć okolicznościowego tortu!

Grażyna Zaliwska
(Archiwum Państwowe w Poznaniu)
ORCID iD: 0009-0002-7243-3035